

De invloed van omgevings- en genetische risicofactoren voor psychose op het clusteren van wanen en hallucinaties

ARTIKEL

LITERATUUR

- Smeets F, Lataster T, Viechtbauer W, Delespaul P, GROUP. Evidence that environmental and genetic risks for psychotic disorder may operate by impacting on connections between core symptoms of perceptual alteration and delusional ideation. *Schizophr Bull* 2014; doi: 10.1093/schbul/sbu122.

AUTEUR

FEIKJE SMEETS

E-mail: feikjesmeets@gmail.com

Waarom dit onderzoek?

Volgens hedendaagse theorieën over het ontstaan van psychose zouden wanen secundair zijn aan hallucinaties waarbij wanen zouden ontstaan als een verklaring voor de vreemde zintuiglijke ervaringen. Hierop voortbordurend heeft recent onderzoek aangetoond dat mensen uit de algemene bevolking met hallucinaties vaker wanen krijgen dan degenen zonder hallucinaties. Het clusteren van beide symptomen is bovendien geassocieerd met een verhoogd risico op het ontstaan van een klinische psychose. Onderzoek naar welke factoren ervoor zorgen dat hallucinaties en wanen samen voorkomen, levert mogelijke aanwijzingen over wie wel en niet de psychosedrempel zal overschrijden.

Onderzoeksvraag

Welke invloed hebben omgevings- en genetische risicofactoren voor psychose op het clusteren van hallucinaties en wanen?

Hoe werd dit onderzocht?

Voor dit onderzoek werd gebruikgemaakt van data uit de *Genetic Risk and Outcome of Psychosis* (GROUP)-studie. Psychotische symptomen en omgevingsfactoren werden gemeten bij: 1. controlepersonen zonder psychische klachten, 2. ouders en 3. broers of zussen van mensen met psychose. Deze laatste twee groepen hebben een verhoogd genetisch risico op psychose. Hoewel de opzet van de studie longitudinaal is, werden de data in deze studie cross-sectioneel geanalyseerd. Bij de analyses werd gekeken hoe vaak mensen die hallucinaties hadden tevens wanen rapporteerden. Ook werd onderzocht of het clusteren van beide symptomen vaker voorkwam bij de groepen met een genetisch risico voor psychose dan bij de controlepersonen. Tot slot werd er gekeken of blootstelling aan omgevingsrisicofactoren (urbaniciteit, jeugdtrauma en cannabisgebruik) het risico op het clusteren van hallucinaties en wanen verhoogde.

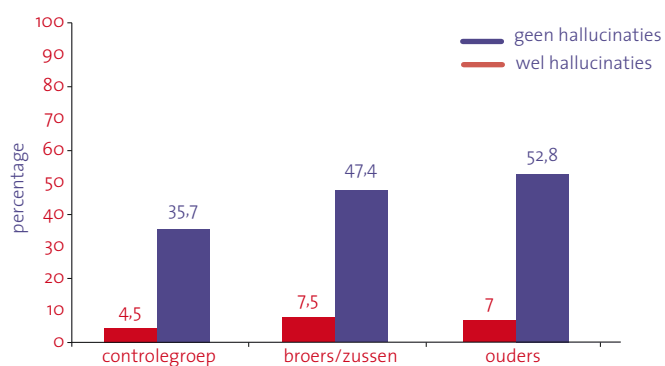
Belangrijkste resultaten

Voor alle groepen gold dat mensen met hallucinaties een groter risico hadden om daarbij ook wanen te krijgen dan mensen zonder hallucinaties (**FIGUUR 1**). Ook werd gevonden dat mensen met een genetisch risico voor psychose vaker wanen kregen wanneer er hallucinaties aanwezig waren dan de controlegroep (zie **FIGUUR 1**). Het risico op de combinatie van beide symptomen werd verhoogd door de omgevingsrisicofactoren.

Consequenties voor de toekomst

De resultaten laten zien dat zowel omgevings- als genetische risicofactoren de kans verhogen dat hallucinaties en wanen clusteren. Dat beide risicofactoren dit proces beïnvloeden, laat zien dat het bestuderen van symptomen, in de context van genetisch risico, maar ook op het gebied van de omgeving, ons inzicht geeft in de vraag waardoor hallucinaties en wanen bij de ene persoon relatief onschuldig blijven, maar bij een ander leiden tot een klinische stoornis.

FIGUUR 1 De mate waarin wanen voorkomen bij mensen met en zonder hallucinaties

*p < 0,05. De rode balken tonen de proportie van mensen met wanen in de groepen zonder hallucinaties; de paarse balken tonen de proportie van mensen met wanen in de groepen met hallucinaties.